

Sygn. akt II Ca 1823/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Alina Szymanowska

po rozpoznaniu w dniu 28 grudnia 2022 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko W. S.

o zaspokojenie potrzeb rodziny

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w Poznaniu

z dnia 8 lipca 2022 r.

sygn. akt IV RC 457/10

oddala apelację.

Alina Szymanowska

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 29 lipca 2010 r. powódka J. S. wniosła o zasądzenie od W. S. tytułem zaspokojenia potrzeb rodziny następujących kwot: w styczniu 2010 r. – 19 000 zł, w lutym 2010 r. – 20 000 zł, w marcu 2010 r. – 20 000 zł, w kwietniu 2010 r. – 19 000 zł, w maju 2010 r. – 22 000 zł, w czerwcu 2010 r. – 23 000 zł, a od lipca 2010 r. – kwot po 25 000 zł, z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z kwot i rat, płatnych z góry do 10- tego dnia każdego miesiąca do rąk powódki. Jednocześnie powódka wniosła o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Powódka wniosła również o zabezpieczenie powództwa poprzez zasądzenie od pozwanego kwoty 25 000 zł miesięcznie, płatnej z góry, do 10-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki, do rąk powódki J. S..

W odpowiedzi na pozew W. S. wniósł o oddalenie powództwa ponad kwotę 2 000 zł, oddalenie wniosku o zabezpieczenie oraz o zasądzenie od powódki na swoją rzecz kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Postanowieniem z dnia 15 grudnia 2010 r. Sąd Rejonowy udzielił powódce zabezpieczenia roszczenia poprzez zobowiązanie pozwanego W. S. do łożenia na czas trwania procesu na rzecz powódki J. S. kwoty po 6 000 zł miesięcznie, płatnych z góry do dnia 10 –tego każdego miesiąca począwszy od dnia 1 września 2010 r., z ustawowymi

odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności każdej kolejnej raty (pkt 1), w pozostałym zakresie oddalił wnioski o zabezpieczenie (pkt 2) i nadał postanowieniu w pkt 1 klauzulę wykonalności (k. 235).

W wyniku rozpoznania zażaleń obu stron na powyższe rozstrzygnięcie, Sąd Okręgowy w Poznaniu, postanowieniem z dnia 8 marca 2011 r., zmienił zaskarżone postanowienie w ten tylko sposób, że w punkcie 1. datę początkowej płatności renty alimentacyjnej określił na dzień 1 sierpnia 2010, a nadto obniżył wysokość świadczenia w miesiącach: sierpień, wrzesień, październik, listopad i grudzień 2010 r. do kwoty 4 000 zł (pkt 1), w pozostałym zakresie oddalił oba zażalenia (k. 301).

W dniu 13 kwietnia 2012 r. W. S. wniósł do Sądu Okręgowego w Poznaniu pozew o rozwód przeciwko J. S.. W toku tego postępowania, postanowieniem z dnia 7 października 2013 r. Sąd Okręgowy zasądził od W. S. na rzecz J. S. tytułem zaspokojenia potrzeb rodziny na czas procesu kwotę 6 500 zł, płatną do 10-tego dnia każdego miesiąca, począwszy od 1 października 2013 r., z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z kwot – w miejsce postanowienia Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2010 roku wydanego w sprawie IV RC 457/10 (pkt 1), w pozostałym zakresie oddalił wnioski (pkt 2) oraz nadał postanowieniu w pkt 1 klauzulę wykonalności.

Postanowieniem z dnia 15 stycznia 2014 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu rozpoznając zażalenie W. S., uchylił postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 7 października 2013 r. w przedmiocie zabezpieczenia potrzeb rodziny ponad kwotę 500 zł i w tym zakresie sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania.

Postanowieniem z dnia 27 lipca 2015 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu zasądził w pkt 1. od W. S. na rzecz J. S. tytułem zabezpieczenia potrzeb rodziny na czas procesu:

- a) kwotę 2 550,00 zł płatną do 10-tego dnia każdego miesiąca, począwszy od 1 października 2013 r. do 28 lutego 2014 r. z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z kwot;
- b) kwotę 1 500 zł miesięcznie płatną do 10-tego dnia każdego miesiąca, począwszy od 1 marca 2014 r. do lipca 2015 r. z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z kwot;
- c) kwotę 2 000 zł miesięcznie płatną do 10-tego dnia każdego miesiąca, począwszy od 1 sierpnia 2015 r. z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z kwot

- w miejsce postanowienia Sądu Rejonowego Poznań Stare Miasto w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2010 r. wydanego w sprawie pod sygn. akt IV RC 457/10.

W pozostałym zakresie zaś wnioski o zabezpieczenie oddalił (pkt 2).

Niniejsze postępowanie o zaspokojenie potrzeb rodziny zostało zawieszono postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 13 grudnia 2013 r. ze względu na toczącą się sprawę rozwodową, od daty jej wytoczenia, a w pozostałym zakresie na zgodny wniosek stron i pełnomocników.

Z uwagi na zakończenie postępowania o rozwód, zawieszono postępowanie zostało podjęte postanowieniem z dnia 1 lutego 2022 r.

W dalszym toku sprawy strony podtrzymały swoje stanowiska.

W wyroku z 8 lipca 2022 r. Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu:

- w punkcie 1. zasądził od pozwanego W. S. na rzecz powódki J. S. tytułem zaspokojenia potrzeb rodziny kwotę po 6 000 zł (sześć tysięcy złotych) miesięcznie za okres od dnia 1 sierpnia 2010 r. do dnia 30 września 2013 r., płatne z góry, do dnia 10-go każdego miesiąca, do rąk powódki J. S., z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w płatności którejkolwiek z rat, zastrzegając pozwanemu prawo do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na zapłatę zasądzonych

kwot wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie do dnia zapłaty, dokonaną na podstawie tytułu zabezpieczającego – postanowienia Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie IV RC 457/10 zmienionego postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 8 marca 2011 r. - przed powstaniem tytułu egzekucyjnego;

- w punkcie 2. wyrokowi w pkt 1. nadano rygor natychmiastowej wykonalności;

- w punkcie 3. w pozostałym zakresie oddalono powództwo za okres od dnia wytoczenia powództwa tj. 29 lipca 2010 r. do dnia 30 września 2013 r. i oddalono powództwo za okres przed wytoczeniem powództwa, tj. od dnia 1 stycznia 2010 r. do dnia 28 lipca 2010 r.;

- w punkcie 4. umorzył postępowanie co do roszczeń po dniu 1 października 2013 r.;

- w punkcie 5. koszty zastępstwa adwokackiego zniósł wzajemnie stronami;

- w punkcie 6. zasądził od pozwanego – W. S. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego Poznań Stare Miasto w Poznaniu kwotę 3 600 zł tytułem kosztów sądowych od ponoszenia których strona powodowa była zwolniona z urzędu.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły ustalenia faktyczne i rozważania prawne przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia (k. 714 - 727 akt).

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany zaskarżając orzeczenie w części tj. w zakresie w jakim sąd uwzględnił powództwo czyli co do punktu 1 i 2 wyroku oraz co do punktu 6. I w tym zakresie wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości (apelacja k. 729 – 731 akt).

Apelujący zarzucił:

- naruszenie prawa procesowego, art. 445 § 2 i 3 k.p.c. przez orzeczenie w zakresie roszczenia powódki, które było już przedmiotem rozpoznania w sprawie o rozwód;

- naruszenie prawa materialnego – art. 27 kro przez niewłaściwe zastosowania i zasądzenie roszczenia o zabezpieczenie potrzeb rodziny za okres, w którym dzieci stron były już pełnoletnie;

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, iż w okresie objętym zasądzonym roszczeniem potrzeby rodziny: powódki i dzieci nie były zaspokojone.

Pozwany wnosił, w związku z powyższymi zarzutami, o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Powódka nie złożyła odpowiedzi na pozew.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że Sąd Rejonowy nie naruszył reguł wynikających z art. 233 k.p.c., w oparciu o zaferowany przez strony materiał dowodowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne zarówno w zakresie potrzeb rodziny jak i możliwości majątkowych i zarobkowych pozwanego.

Sąd Okręgowy podziela w całości ustalenia faktyczne i rozważania prawne poczynione przez Sąd I instancji i przyjmuje je za własne.

Apelujący sformułował bardzo ogólnikowo zarzut błędu w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, iż w okresie objętym zasądzonym roszczeniem potrzeby rodziny: powódki i dzieci nie były zaspokojone. Pozwany nie

kwestionował konkretnych potrzeb rodziny i jej członków oraz nie podważał zakresu ustalonych przez sąd możliwości zarobkowych i majątkowych. Należy zauważyć, że powódka dochodziła roszczenia tytułem zaspokojenia potrzeb rodziny za okres po wniesieniu powództwa. Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy pozostaje zatem czy i w jakim zakresie potrzeby te zostały zaspokojone w okresie od wniesienia pozwu do chwili wydania przez Sąd I instancji zaskarżonego orzeczenia.

Należy podkreślić, że zważywszy na udzielone w toku procesu zabezpieczenie środków na zaspokojenie potrzeb rodziny w spornym okresie zostały w części przekazane przez pozwanego, co sąd Rejonowy uwzględnił w punkcie 1 wyroku, zastrzegając pozwanemu prawo do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na zapłatę zasądzonych kwot wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie do dnia zapłaty, dokonaną na podstawie tytułu zabezpieczającego – postanowienia Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie IV RC 457/10 zmienionego postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 8 marca 2011 r. - przed powstaniem tytułu egzekucyjnego.

Celem obowiązku alimentacyjnego przewidzianego w art. 27 k.r.o., który ma szerszy zakres niż zwykły obowiązek alimentacyjny, jest uzyskanie od obojga małżonków środków materialnych do zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rodziny jako całości oraz zaspokojenia uzasadnionych potrzeb jej poszczególnych członków, przy zachowaniu zasady równej stopy życiowej" (uchwała SN z 28.11.2012 r., III CZP 77/12, OSNC 2013, Nr 5, poz. 62). Należy zauważyć, że problem kręgu osób, które należy objąć pojęciem rodziny w rozumieniu art. 27 kro jest kontrowersyjny. Nie budzi jednak wątpliwości, co zauważa również apelujący, że przez „rodzinę, która małżonkowie przez swój związek założyli” należy z pewnością rozumieć małżonków oraz ich wspólne dzieci, także pełnoletnie, przy czym dopiero dzieci samodzielnie finansowo – w rozumieniu art. 133 § 1 kro – przestają być członkami rodziny, których potrzeby małżonkowie zobowiązani są zaspokajać (tak J. Strzebińczyk, Obowiązek, s. 44).

Co do zasady przeszkody dla orzeczenia w przedmiocie zaspokojenia potrzeb rodziny nie może zatem stanowić osiągnięcie przez wspólne dzieci stron pełnoletności. W chwili wniesienia niniejszego pozwu o zaspokojenie potrzeb rodziny zarówno N. S. jak i I. S. byli niepełnoletni. Pełnoletność uzyskali w toku procesu, a roszczenia alimentacyjne wobec ojca zgłosili dopiero w pozwie złożonym w maju 2014 r. Alimenty od pozwanego na rzecz N. S. i I. S. zostały zasądzone począwszy od dnia 19 maja 2014 r. (wyrok Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 29 grudnia 2016 r. (sygn. akt IV RC 272/14).

Zważywszy na treść powołanego przez apelującego art. 445 § 2 k.p.c. oraz brzmienie art. 445 § 3 k.p.c. zasadnie Sąd Rejonowy rozstrzygnął, po uprawomocnieniu orzeczenia w sprawie o rozwód, w przedmiocie zaspokojenia potrzeb rodziny za okres od wniesienia niniejszego powództwa okres do dnia 30 września 2013 r. Wbrew twierdzeniom apelującego, argumentem przemawiającym za oddaleniem powództwa apelującego nie może być brak orzeczenia o alimentach w wyroku rozwodowym, albowiem rozstrzygnięcie o alimentach w wyroku rozwodowym obejmuje okres po uprawomocnieniu tego wyroku i może dotyczyć jedynie dzieci niepełnoletnich. Natomiast o alimentach na rzecz małżonka Sąd rozwodowy orzeka na podstawie art. 60 kro.

Reasumując należy stwierdzić, że powódka wykazała zasadność powództwa w takim zakresie w jakim zostało one uwzględnione przez Sąd I instancji. Orzeczenie odpowiada prawu, znajduje oparcie w poczynionych przez sąd ustaleniach faktycznych, których pozwany nie zdołał zakwestionować. Sąd Rejonowy w należyty sposób ustalił zarówno potrzeby rodziny (jej poszczególnych członków) jak i możliwości zarobkowe i majątkowe każdego z małżonków.

Sąd okręgowy nie dopatrywał się naruszenia prawa procesowego w zakresie objętym zarzutami apelacji a także naruszenia prawa materialnego. Apelacja podlegała zatem oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c., jako bezzasadna.

Alina Szymanowska